

III

(Parengiamieji aktai)

REGIONŲ KOMITETAS

122-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2017 M. KOVO 22–23 D.

Europos regionų komiteto nuomonė. Pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl Pastangų pasidalijimo reglamento ir LULUCF reglamento

(2017/C 272/08)

Pranešėjas: Juri Gotmans (EE/PES), Hanjos savivaldybės meras

Pamatiniai dokumentai: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo, kuriant atsparią energetikos sąjungą ir siekiant vykdyti įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį ir iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo,

COM(2016) 482 final

ir

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir šalinamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios informacijos teikimo mechanizmo,

COM(2016) 479 final

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

1. **pritaria** Europos Komisijos pasiūlymams dėl privalomo metinio išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo valstybėse narėse 2021–2030 m. laikotarpiu sektoriuose, kuriems netaikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS) [COM(2016) 482 final] ir dėl vykdančios žemės naudojimo, naudojimo keitimo ir miškininkystės veiklą išmetamo ir pašalinamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio (LULUCF) įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją ([COM(2016) 479 final];

2. **mano, jog svarbu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį sektoriuose, kuriems netaikoma ATLPS, iki 2030 m. sumažinti** tiek, kad iki 2050 m. būtų galima pasiekti ilgalaikį išmetamo ŠESD kiekio sumažinimo 95 proc. tikslą;

3. **mano**, kad, siekiant vykdyti įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą labai pažangu ir ekonomiškai efektyvu CO₂ teršalų, išmetamų ir šalinamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, šalinimo potencialą be išlygų įtraukti į ES klimato politiką;

4. **mano, jog labai svarbu** pripažinti vietos ir regionų valdžios institucijas, suteikti joms svarbų vaidmenį įgyvendinant naujos klimato politikos priemones ir vadovaujantis daugiapakopio valdymo principais aktyviau ir visapusiškiau įtraukti jas į ES energetikos ir klimato politikos įgyvendinimą;
5. **pabrėžia** miestams ir regionams tenkantį vaidmenį ir atsakomybę renkant ir kaupiant duomenis, reikalingus rengti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) apskaitos ataskaitas sektoriuose, kuriems taikomas LULUCF reglamentas ir Pastangų pasidalijimo reglamentas; **rekomenduoja** valstybėms narėms ir Komisijai nuosekliai remti vietos ir regionų valdžios institucijas stiprinant jų pajėgumus, susijusius su jų pagrindinių funkcijų atlikimu rengiant ir planuojant vietos plėtrą energetikos, ekonomikos, transporto, atliekų tvarkymo, žemės naudojimo ir kitose srityse;
6. **mano**, kad lankstumo priemonės atspindi rinkos principus ir žemės naudojimo praktiką, kartu leidžia siekti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimo tikslų, nustatytų klimato apsaugos priemonėse (tačiau reikalingi susiję pakeitimai), siekiant išvengti plataus užmojo ES klimato politikos siekų sumažinimo ir prekybos kvotomis infliacijos. Šiuo tikslu būtų galima apskaiciuoti faktinį išmetamųjų teršalų kiekį arba jų linijinio mažinimo tendenciją 2020 m., sumažinant kvotų perviršio perkėlimą iš ATLPS sektorių į sektorius, kuriems netaikoma ATLPS, ir nustatant platesnio užmojo tikslus, taip pat ir mažą BVP turinčioms šalims;
7. **ragina** kas penkerius metus atlikti tarpines atitikties patikras, kaip veiksmingą priemonę – pasitelkiant reguliariesnę stebėseną – siekiant užtikrinti išmetamųjų teršalų mažinimo tikslus;
8. **mano**, kad atsižvelgiant į tai, kad nėra konkrečių išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslų sektoriams, kuriems taikomas Pastangų pasidalijimo reglamentas, reikėtų nustatyti programavimo nuostatas, kad ES, valstybių narių, regionų ir vietos valdžios institucijų lygmeniu būtų galima rengti strategijas ir priemones siekiant užtikrinti šių sektorių perėjimą prie išmetamo CO₂ kiekio mažinimui skirtų priemonių. Būtina parengti ir konkretiems sektoriams skirtus tikslus siekiant užtikrinti, kad sektoriai, kuriems taikomas Pastangų pasidalijimo reglamentas, atitiktų Reglamente siūlomus pasaulinius išmetamųjų teršalų mažinimo tikslus, be to, atitikties patikras būtina papildyti metiniais patikrinimais ir finansinėmis ataskaitomis;
9. **pabrėžia, kad būtina** visapusiškai ir su platesniu užmoju išnaudoti galimybes, susijusias su teisiniais reikalavimais, taikomais konkrečiam sektoriui skirtoms priemonėms sektoriuose, kuriuose kyla išmetamųjų teršalų kiekio didėjimo pavojus (pavyzdžiui, lengvųjų automobilių ir lengvųjų krovininių automobilių efektyvumas transporto sektoriuje);
10. **ragina** Europos Komisiją holistiškai vertinti LULUCF indėlį, pripažįstant, kad šis sektorius, ypač miškai, turi potencialą įnešti teigiamą indėlį į klimato kaitos švelninimą per sekvestraciją, kaupimą ir išmetamo CO₂ keitimą.

I. SIŪLOMI PAKEITIMAI

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo, kuriant atsparią energetikos sąjungą ir siekiant vykdyti įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį ir iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo,

COM(2016) 482 final

1 pakeitimas

5 konstatuojamoji dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
<i>tokiam perėjimui prie švarios energetikos reikės, kad keistųsi investicijų kryptys ir kad visose politikos srityse būtų kuriamos atitinkamos paskatos.</i>	<i>Kai bendras finansavimas skiriamas siekiant papildyti ES fondų lėšas, turi būti rengiamos regionų ir vietos investicijų programos siekiant remti sektorius, kuriems netaikoma ATLPS.</i>

Paaiškinimas

Papildant naują konstatuojamąją dalį turi būti nurodoma, kad regionuose ir miestuose turi būti rengiamos investicijų programos. Vietos ir regionų lygmuo negali optimaliai veikti be pripažinimo suteikiant įgaliojimus ir ilgalaikio finansavimo. Vietos ir regionų valdžios institucijų finansavimo šaltinis tvarioms priemonėms įgyvendinti jų kompetencijos srityse daugiausia yra nacionalinių vyriausybių rankose ir yra tik iš dalies papildomas ES priemonėmis. Šis finansavimas turi būti decentralizuotas. Be nacionalinių ir Europos finansinių išteklių, teikiamų valstybės pagalbos ir bendro finansavimo forma, būtų galima papildomai apsvarstyti galimybę – ekologiškoms iniciatyvoms įgyvendinti – pagerinti vietos ir regionų valdžios institucijų kreditingumą ir jų pajėgumus teikti paskolas.

Tokiu būdu būtų sukurta bendrai iš ES lėšų finansuojama Europos finansų platforma, kurioje susiburtų skoliniojai ir investuotojai bei miestai ir regionai ir kartu priimtų sprendimus dėl tinkamų projektų. Idealiu atveju ši platforma būtų forumas sektoriams, kuriems taikomas Pastangų pasidalijimo reglamentas ir LULUCF reglamentas, nes būtent šiose srityse vietos ir regionų valdžios institucijos gali visapusiškai panaudoti savo teritorinę kompetenciją.

2 pakeitimas

18 konstatuojamoji dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
šis reglamentas turėtų nedaryti poveikio griežtesniems nacionaliniams tikslams.	šis reglamentas turėtų nedaryti poveikio griežtesniems nacionaliniams tikslams norint iki 2050 m. pasiekti ilgalaikius tikslus.

Paaiškinimas

Tai redakcinio pobūdžio patikslinimas, kuriuo siekiama paskatinti valstybes nustatyti papildomus tikslus, nes tikslų nustatymas iki 2030 m. reiškia, kad 2031–2050 m. laikotarpiu reikės dėti gerokai daugiau pastangų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui sumažinti.

3 pakeitimas

4 straipsnio 3 dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
[...] To įgyvendinimo akto tikslais Komisija atliks išsamią naujausių nacionalinių apskaitos duomenų už 2005 m. ir 2016–2018 m. peržiūrą.	[...] To įgyvendinimo akto tikslais Komisija atliks naujausių nacionalinių apskaitos duomenų už 2005 m. ir 2018–2020 m. vertinimą.

Paaiškinimas

Atskaitinių metų pasirinkimas yra labai svarbus ir idealiu atveju turėtų būti grindžiamas naujausiais duomenimis apie išmetamųjų teršalų kieki (pvz., nuo 2020 m.) arba linijinio mažinimo tendencija laikotarpiu nuo 2018 iki 2020 m., kuriam galimi atsitiktiniai svyravimai. Jeigu tai bus 2016–2018 m. laikotarpis, bus jaučiamas infliacijos poveikis anglies dioksido pusiausvyrai, nes kitais metais tikimasi sumažėjimo. Tai prieštarautų šios priemonės tikslui ir tokiu būdu būtų skatinama nesilaikyti įsipareigojimų, o ne remti tas šalis, kurios atitiktų aukštesnius standartus.

4 pakeitimas

5 straipsnio 5 dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
[...] Priimančioji valstybė narė gali panaudoti šį kiekį atitiktikčiai pagal 9 straipsnį užtikrinti tais pačiais metais arba vėliau iki 2030 m.	[...] Priimančioji valstybė narė gali panaudoti šį kiekį atitiktikčiai pagal 9 straipsnį užtikrinti einamaisiais metais arba vėliau iki 2030 m.

Paaškinimas

Siekiant išvengti painiavos, būtinas redakcinis paaškinimas atskiriant apskaitos metus ir ataskaitinius metus.

5 pakeitimas

6 straipsnio 1 dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
Šio reglamento II priede yra išvardytos valstybės narės, kurios gali ribotai atšaukti ne daugiau kaip 100 milijonų ES ATLPS leidimų, kaip nustatyta Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio a punkte, bendrai atsižvelgiant į jų atitiktį pagal šį reglamentą.	Šio reglamento II priede yra išvardytos valstybės narės, kurios gali ribotai atšaukti ne daugiau kaip 50 milijonų ES ATLPS leidimų, kaip nustatyta Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio a punkte, bendrai atsižvelgiant į jų atitiktį pagal šį reglamentą.

Paaškinimas

ATLPS šiuo metu yra perteklinė leidimų pasiūla ir mažos CO₂ kainos (5 EUR/t. 2016 gruodžio mėn.). Atsižvelgiant į tai, siūloma maksimali 100 mln. vienetų išmetamo kiekio riba nepadės iš esmės sumažinti ATLPS išmetamųjų teršalų kiekį, bet gali sektoriuose, kuriems netaikoma ATLPS, vykstant niveliavimui net padidinti šį išmetimą. Taikant lankstumą sektoriuose turėtų būti skaičiuojama 1:2 nuobauda. Pagal šį pasiūlymą turėtų būti išbraukta **50 mln.** vienetų, ir taip sumažinta CO₂ tonos vertė; reikėtų nepamiršti, kad klimato apsauga abiejuose sektoriuose ir tam numatytos priemonės turi išlikti aukšto lygio.

6 pakeitimas

8 straipsnio 1 ir 2 dalys

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
Valstybė narė, kurios pažanga , įvertinus [...] yra nepakankama [...]	Valstybė narė, kuri [...] vertinama kaip nepajėgi laikytis įsipareigojimų [...]
Europos aplinkos agentūra padės Komisijai vertinti veiksmų planus [...].	Europos aplinkos agentūra dirbs su Komisija vertinant veiksmų planus [...] ir pasitelks nepriklausomus šaltinius .

Paiškinimas

Redakcinis pakeitimas aiškumo tikslais. Sąvoka „pažanga“ yra pernelyg abstrakti, o veiksmažodis „padės“ yra pernelyg atsargus. Kai perviršinio išmesto kiekio problema konstatuota, būtina būti atliktas nepriklausomas valstybės narės veiksmų plano vertinimas.

7 pakeitimas

9 straipsnio 2 dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
[...] iš tos valstybės narės metinės išmetamo dujų kiekio kvotos atimamas atitinkamų metų to perviršinio išmesto ŠESD kiekio CO ₂ ekvivalentas tonomis.	[...] iš tos valstybės narės metinės išmetamo dujų kiekio kvotos atimamas tų metų, kuriomis nustatytas perviršinis kiekis , to perviršinio išmesto ŠESD kiekio CO ₂ ekvivalentas tonomis.

Paiškinimas

Redakcinis paaiškinimas siekiant patikslinti metus, kuriais taikoma sumažinimo sąlyga, ir konkrečias atitinkamas sąlygas.

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir šalinamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios informacijos teikimo mechanizmo,

COM(2016) 479 final

8 pakeitimas

9 konstatuojamoji dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
dėl miško žemės veiklos išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis priklauso nuo įvairių gamtinių sąlygų, amžiaus klasių struktūros, taip pat ankstesnės ir dabartinės tvarkymo praktikos. Naudojant bazinius metus nebūtų įmanoma atsižvelgti į tuos veiksnius ir į su tuo susijusį ciklišką poveikį išmetamam ir pašalinamam ŠESD kiekiui arba jo kasmetiniam svyravimui. Siekiant, kad apskaitai neturėtų poveikio gamtiniai ir konkrečioms šalims būdingi ypatumai, atitinkamose apskaitos taisyklėse turėtų būti numatyta taikyti orientacinius lygius.	dėl miško žemės veiklos išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis priklauso nuo daugelio gamtinių sąlygų, amžiaus klasių struktūros, taip pat tvarkymo praktikos. Pasirenkant bazinius metus nebūtų įmanoma itin tiksliai atsižvelgti į tuos veiksnius ir į su tuo susijusį ciklišką poveikį išmetamam ir pašalinamam ŠESD kiekiui arba jo atsitiktiniam kasmetiniam svyravimui. Siekiant, kad apskaitai neturėtų poveikio gamtiniai, konkrečioms šalims būdingi ir regioniniai ypatumai, atitinkamose apskaitos taisyklėse turėtų būti numatyta taikyti orientacinius lygius.

Paaiškinimas

Diferencijuota valdymo praktikos analizė nėra būtina, bet į ją bet kuriuo atveju turi būti atsižvelgta. Be cikliškų reiškinių turėtų būti naudojami raktiniai žodžiai natūraliems pokyčiams pabrėžti. Yra įvairių gamtos reiškinių, kurie įvyksta atsitiktinai. Net mažesnėse šalyse būna regionų skirtumų, tad konkrečiai šaliai taikomo požiūrio nepakanka gamtos įvairovės klausimams spręsti tiek didelėse, tiek ir mažesnėse šalyse.

9 pakeitimas

10 konstatuojamoji dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
[...] ir iš valstybių narių atrinkti pakankamą skaičių ekspertų.	[...] ir iš valstybių narių bei regionų ir vietos lygmens atrinkti pakankamą skaičių ekspertų.

Paaiškinimas

Metodinis išaiškinimas yra būtinas, kad būtų įtraukti vietos ir regionų ekspertai, ypač dėl to, kad centrinės valdžios institucijų ir sostinių išvados gali labai skirtis nuo išvadų vietoje. Europa turi pripažinti, mokslo srityje pažangių universitetų ne sostinėse, ir šis potencialas turėtų būti naudojamas ryžtingiau ir prioritetine tvarka. Be to, centrinės aplinkosaugos institucijos sostinėse galėtų pabandyti įvertinti šią problemą iš nacionalinės, apibendrintos perspektyvos ir formaliai, atsižvelgiant į politinę situaciją ir įprastus modelius, nepaisant vietos lygmens pokyčių ir netikėtų dinamikos pokyčių.

10 pakeitimas

16 konstatuojamoji dalis

Komisijos pasiūlymas	Pakeitimas
Europos aplinkos agentūra prireikus turėtų padėti Komisijai, kiek tai atitinka jos metinę darbo programą, nustatyti metinių ataskaitų apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą ir šalinimą sistemą, vertinti politikos ir priemonių bei nacionalinių prognozių informaciją, vertinti planuojamas papildomas politikos kryptis ir priemones bei padėti Komisijai pagal šį reglamentą vykdyti atitikties patikras;	Europos aplinkos agentūra prireikus turėtų padėti Komisijai, kiek tai atitinka jos metinę darbo programą, nustatyti metinių ataskaitų apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą ir šalinimą sistemą, vertinti politikos ir priemonių bei nacionalinių prognozių informaciją, vertinti planuojamas papildomas politikos kryptis ir priemones bei padėti Komisijai pagal šį reglamentą vykdyti atitikties patikras, tinkamai atsižvelgiant į analizėse pateikiamą nepriklausomą informaciją ir nacionalinių, regionų ir vietos lygmens įvertinimus.

Paaiškinimas

Komisijos pozicijoje ir atitikties patikroje turėtų būti pripažinta nacionalinė ir regionų patirtis ir nuomonė bei į jas atsižvelgta, tokiu būdu užtikrinant, kad nustatant Europos sistemą nebūtų pamirštas tikrasis tikslas.

11 pakeitimas

17 konstatuojamoji dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
[...] <i>Reikia kuo geriau išnaudoti esamas Sąjungos ir valstybių narių programas [...] duomenims rinkti.</i>	[...] <i>Reikėtų stiprinti administracinę vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį renkant ir valdant duomenis ir gerinant šių duomenų kokybę. Teikiant informaciją vietos ekspertai turėtų taikyti atitikties patikros mechanizmą. Be to, atsižvelgiant į vietos sąlygas reikėtų apibrėžti metodologinius pagrindus ir standartus.</i>

Paaiškinimas

Turėtų būti pabrėžti vietos ir regionų valdžios institucijų administraciniai gebėjimai ir stiprinamas jų vaidmuo sprendžiant žemės naudojimo politikos klausimus ir užtikrinant stebėseną nustatant žemės naudojimo kredito vienetų apibrėžtis. Taip pat reikėtų plėsti miestų ir regionų gebėjimus stebėti duomenis, susijusius su LULUCF, ir juos perduoti. Be to, reikėtų tobulinti metodologinius standartus taikant procedūras ir priemones (pvz., planavimo proceso metu). Tai užtikrina atitiktį pagrindiniams TKKK procedūros principams: nuoseklumą, palyginamumą, išsamumą, tikslumą ir skaidrumą.

12 pakeitimas

Nauja 21 konstatuojamoji dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
	<i>Siekiant pagerinti LULUCF sektoriaus duomenų rinkimą ir analizę, Komisija užtikrina, kad atitinkamiems fondams būtų taikoma suderinta metodika ir rodiklių rinkiniai.</i>

Paaiškinimas

Įrašoma nauja konstatuojamoji dalis, kurioje nurodoma, kad būtina remti ES finansavimą žemės naudojimo analizėms atlikti laikantis reglamento ir atsižvelgiant į padėties analizes. Turėtų būti aiškiai apibrėžta, kokios rūšies priemonės, susijusios su LULUCF sektoriumi, gali pririnkti papildomo finansavimo iš ES struktūrinių fondų.

13 pakeitimas

5 straipsnio 2 dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
Valstybės narės užtikrina, kad būtų išvengta dvigubos išmetamo ar pašalinamo ŠESD kiekio apskaitos, visų pirma daugiau nei vienoje žemės apskaitos kategorijoje išmetamas ar pašalinamas ŠESD įtraukdamas į apskaitą tik vienoje kategorijoje.	Valstybės narės užtikrina, kad būtų išvengta dvigubos išmetamo ar pašalinamo ŠESD kiekio apskaitos įvairiose žemės apskaitos kategorijose.

Paaiškinimas

Redakcinis supaprastinimas ir paaiškinimas pateikiant suprantamą dvigubo skaičiavimo atvejį. Svarbu, kad šis principas būtų konkretus: dvigubas skaičiavimas turi būti atmetas.

14 pakeitimas

5 straipsnio 5 dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
Valstybės narės išsamiai ir tiksliai registruoja visus duomenis, naudotus rengiant apskaitą.	Valstybės narės nuolat išsamiai ir tiksliai registruoja visus duomenis, naudotus rengiant apskaitą.

Paaškinimas

Papildymu užtikrinamas tęstinumas, o tai svarbus kokybės elementas. Ilgainiui gali atsirasti klaidų ir problemų, ypač kai nutrūksta tęstinumas ar pasikeičia taikomas metodas.

15 pakeitimas

8 straipsnio 3 dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
Nacionalinis miškininkystės apskaitos planas skelbiamas viešai ir dėl jo turi būti konsultuojamasi su visuomene .	Nacionalinis miškininkystės apskaitos planas kasmet skelbiamas viešai ir dėl jo turi būti konsultuojamasi su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir suinteresuotaisiais subjektais .

Paaškinimas

Siekama tiksliau apibūdinti paskelbimo ir konsultacijų sąlygas.

16 pakeitimas

10 straipsnio 1 dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
[...] kiekio, viršijančio vidutinį dėl natūralių trikdžių per 2001– 2020 m. laikotarpį išmestą ŠESD kiekį,	[...] kiekio, viršijančio vidutinį dėl natūralių trikdžių per 2001– 2019 m. laikotarpį išmestą ŠESD kiekį, [...]

Paaškinimas

Apskaitai reikėtų ilgesnio laikotarpio. Reikėtų vengti, kad dideli natūralūs trikdžiai ar bendra miškams daroma žala nepatektų į apskaitą ar neturėtų neproporcingo poveikio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Duomenų apie vidutinį išmetamų teršalų kiekį perdavimas turi vykti su tam tikru vėlavimu.

17 pakeitimas

12 straipsnio 2 dalis

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
Komisija atlieka visapusišką atitikties ataskaitų peržiūrą siekdama įvertinti jų atitiktį 4 straipsniui .	Komisija atitikties ataskaitose vertina atitiktį 4 straipsniui (dėl grynojo teršalų kiekio mažinimo ir lankstumo sąlygų) ir ją tvirtina.

Paaiškinimas

Peržiūros sąlygos turi būti išsamiau paaiškintos: atitiktį būtina ne tik įvertinti, bet ir patvirtinti. Šioje vietoje taip pat būtų galima pateikti glaustą nuorodą į 4 straipsnio turinį.

18 pakeitimas

16 straipsnio 1 dalies a punktas ir IIIa priedo paskutinė pastraipa

Komisijos pasiūlymas	RK pakeitimas
[...] [...] nuo 2023 m. IIIa priedo paskutinė pastraipa: Valstybės narės raginamos taikyti 3 lygio metodiką naudojant neparametrinį prie nacionalinių aplinkybių pritaikytą modeliavimą, apibūdinantį biofizinės sistemos fizinę sąveiką, pagal 2006 m. Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos gaires dėl ŠESD apskaitos nacionalinių ataskaitų.	[...] [...] nuo 2021 m. IIIa priedo paskutinė pastraipa: Valstybės narės taiko 3 lygio metodiką naudojant neparametrinį prie nacionalinių aplinkybių pritaikytą modeliavimą, apibūdinantį biofizinės sistemos fizinę sąveiką, pagal 2006 m. Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos gaires dėl ŠESD apskaitos nacionalinių ataskaitų.

Paaiškinimas

Apskaita turėtų prasidėti iškart 2021 m. Turėtų būti siekiama taikyti tikslius metodus. Siūloma labiau privaloma teksto formuluotė: valstybės narės taiko, o ne yra raginamos taikyti metodą.

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (CoR)

Bendrosios pastabos

1. mano, kad sektoriuose, kuriems taikomas Pastangų pasidalijimo reglamentas dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo ir LULUCF reglamentas, vietos ir regionų valdžios institucijoms neabejotinai tenka labai svarbus vaidmuo, nes įgyvendinant šiuos reglamentus būtina įtraukti teritorinį aspektą. Kartu tai sritys, kuriose vietos ir regionų valdžios institucijos gali imtis veiksmų, atsižvelgiant į jų teisinę atsakomybę ir įgaliojimus. Šių politikos priemonių įgyvendinimui egzistuoja platus spektras tinkamų priemonių, pavyzdžiui, teritorijų planavimo sritis, parama MVĮ, politinės priemonės žaliosioms investicijoms pritraukti ir skatinti, pastatų sektorius, miesto transporto ir judumo sritys bei miesto plėtros planai;
2. pabrėžia, kad siūlomos priemonės padės sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį tuose sektoriuose, kuriems netaikoma ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS) ir tokiu būdu leis sukurti socialinę, ekonominę ir aplinkosauginę pridėtinę vertę. Tai reiškia, kad miestams ir regionams tenka dar svarbesnis vaidmuo, nes jie yra savo teritorijų lyderiai ir iniciatyvų dėl priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo varomoji jėga ir vietoje įvertina kiekvienos priemonės ekonominius ir socialinius aspektus;
3. pabrėžia, kad šiuolaikinė ir tvari miškininkystė skatina labiau naudoti atsinaujinančiuosius išteklius ir bioenergią kaip alternatyvą iškastiniam kurui ir kartu užtikrina efektyvius anglies dioksido absorbentus; akcentuoja, kad išmetamųjų teršalų mažinimas LULUCF sektoriuose taip pat turi būti remiamas ES bendros žemės ūkio politikos;
4. mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka svarbus vaidmuo tiesiogiai informuojant piliečius ir rengiant kampanijas energetikos klausimais. Komisijos pasiūlymais remiamas regioninių klimato ir energetikos strategijų įgyvendinimas ir skatinamas sektorių priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas bei žemės naudojimo planavimas regionų ir miestų plėtros srityje bei teritorijų planavime. Vietos ir regionų procesai vykdomi sekant konkrečių atvejų pavyzdžiu ir laikantis Merų pakte nustatytų mažinimo tikslų;
5. mano, kad siūlomi reglamentai nekelia jokių klausimų dėl jų atitikties subsidiarumo principui, nes kova su klimato kaita ir jos poveikiu akivaizdžiai yra tarpvalstybinė problema, todėl šių reglamentų tikslai gali būti pasiekti tik imantis veiksmų ES lygmeniu. Siūlomais reglamentais taip pat neviršijama to, kas būtina formos ar turinio požiūriu siekiant išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslą įgyvendinti iki 2030 m. ekonomiškai efektyviausiu būdu, todėl jie atitinka proporcingumo principą;

Sektorių politikos svarba ir tarpusavio sąsajos

6. mano, kad pereinant prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos ir švaresnių energijos šaltinių būtina toliau įgyvendinti didelio masto klimato priemonės, įskaitant ir sektorius, kuriems netaikoma prekybos taršos leidimais sistema. Siūlomu pastangų pasidalijimu siekiama nustatyti bendras taisykles sektoriams, kuriems netaikoma ATLPS;

7. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija nenustatė jokių konkrečių ir teisiskai privalomų tikslų šiems sektoriams, o veikiau ketina bendrai vertinti jų įnašus, kurių atžvilgiu valstybės narės turi pakankamai didelę laisvę spręsti, kokiais konkrečias priemones jos įgyvendins siekdamos savo tikslų sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo perspektyvos skirtinguose sektoriuose yra nevienodos ir nacionaliniu lygmeniu – kaip, pavyzdžiui, prognozėse dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio išmetimo sausumos transporto srityje, visiškai nepriklausomai nuo degalų naudojimo efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimo – gali netgi lemti išmetamų teršalų padidėjimą;

8. pasisako už lankstų bendrų tikslų įgyvendinimą visuose sektoriuose, kartu įvertinant konkrečius regionų ir vietos pajėgumus ir į juos atsižvelgiant, tačiau tikslo išskaidymas pagal atskirus sektorius yra neįmanomas;

Koks yra lankstumo mechanizmų lankstumo ar nelankstumo lygis?

9. pabrėžia, kad visos valstybės narės ir ekonomikos sektoriai turėtų prisidėti prie išmetamo CO₂ kiekio mažinimo tikslų ir visi turėtų siekti pirmiau minėto tikslo subalansuotai atsižvelgdami į teisingumo ir solidarumo principus; valstybių narių grupės, kurių BVP vienam gyventojui yra didesnis už Sąjungos vidurkį, nacionaliniai tikslai turėtų būti proporcingai pakoreguoti, kad būtų teisingai ir subalansuotai atsižvelgta į ekonominę efektyvumą;

10. pastebi, kad jei šie išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslai bus pasiekti, Europos ekonomika turėtų tapti efektyvesnė ir inovatyvesnė ir būtų paskatinti patobulinimai, labiausiai pastatų, žemės ūkio, atliekų tvarkymo ir transporto sektoriuose, kiek jie patenka į šio reglamento taikymo sritį;

11. atkreipia dėmesį į tai, kad Pastangų pasidalijimo reglamente numatyta daug lankstumo ir prekybos galimybių, kuriomis siekiama valstybėms narėms padėti iki 2030 m. pasiekti išmetamų teršalų mažinimo tikslus. Tokios rūšies priemonės mažina išmetamųjų teršalų mažinimo išlaidas, nors reikėtų likti realistiškiems ir apdairiems ir atidžiai stebėti, kad dėl lankstumo kai kuriose valstybėse narėse nepadidėtų išmetamųjų teršalų kiekis ir nepaskatintų manipuliuojant nustatyti žemesnių tikslų, nesvarbu, ar tai būtų prieš įsigaliojant nuostatoms, ar taikant lankstumo mechanizmą, nes dėl nevienodų lankstumo taisyklių galiausiai gali nepavykti pasiekti išmetamųjų teršalų mažinimo tikslų. Svarbu sekti ne tik laikinas ekonomines ir struktūrines valstybių narių problemas ir jų gyvenimo lygį, bet ir atsižvelgti į regioninius skirtumus valstybių viduje, kad būtų galima pasiekti užsibrėžtus aukštus tikslus;

12. primygtinai ragina Komisiją konkrečiai pasiūlyti, kaip spręsti su ypatingais sunkumais susiduriančių ar nykstančių regionų problematiką, atsižvelgiant į būtiną perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio ekonomikos; pabrėžia, kad reikia rasti realių sprendimų regionams, kurie labai priklauso nuo iškastinio kuro naudojimo ar energijai imlios pramonės arba kurie gali kitaip patirti neproporcingą siūlomų reglamentų poveikį; pabrėžia, kad svarbu įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas kuriant darnaus vystymosi trajektorijas, kurios galėtų skatinti šių regionų ekonomiką;

13. pastebi, kad, atsižvelgiant į perteklinę ATLPS leidimų pasiūlą ir žemą CO₂ kainą, nustatyta maksimali viršutinė 100 mln. vienetų kvotos riba ne tik nepadės iš esmės sumažinti išmetamųjų teršalų kiekio, bet ir prieštarauja klimato apsaugos tikslams, o mažinant disbalansą sektoriuose, kuriems netaikoma ATLPS, gali netgi padidinti išmetamųjų teršalų kiekį;

14. ragina Komisiją nustatant bausmes numatyti tam tikrą lankstumą nustatant žemesnį valiutos ar vertinimo kursą, kai perskirstomos išmetamųjų teršalų kvotos tarp sektorių;

Apskaitos taisyklės LULUCF srityje ir lankstumo priemonės

15. palankiai vertina pasiūlymą leisti valstybėms narėms iš viso 280 mln. LULUCF vienetų naudoti apskaitai, pripažįstant, kad šis sektorius, ypač miškai, turi potencialą įnešti teigiamą indėlį į ES klimato programą. Pažymi, kad problemų kyla dėl LULUCF srityje vykdomos šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo kontrolės tikslumo ir paramos vietos lygmeniui renkant duomenis;

16. konstatuoja, kad LULUCF srityje CO₂ sekvestracija turėtų apsiriboti tomis Pastangų pasidalijimo reglamento sritimis, kuriose apskaitos taisyklės turi mokslinį pagrindą, yra pagrįstos ir patikrintos bandomuosiuose projektuose. Taip būtų siekiama išvengti spekuliacijos ir bendrų principų laikymo tik išlaidų aspektu. Atliekant LULUCF srities priemonių stebėseną ir teikiant susijusias ataskaitas, remiantis turimomis žiniomis ir taikant geriausius metodus, turi būti vengiama dvigubo apskaitymo; tai visų pirma pasakytina apie žemės naudojimo kategorijų keitimą, taip pat apie medienos produktų bei natūralių trikdžių apskaitą;

17. siūlo atskaitymus taikyti kas penkerius metus, kad būtų galima atsižvelgti į galimą veiklos, susijusios su mišku apželdinta žeme, kultivuojamais pasėliais ir tvarkomomis pievomis, indėlį. Tokiu būdu būtų atsižvelgiama į gamtos kintamumą ir būtų kompensuojamas nenumatytų įvykių ir ciklinių procesų poveikis;

18. rekomenduoja Komisijai kartu su valstybėmis narėmis tiksliau nustatyti vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį tvarkant duomenis ir atliekant LULUCF apskaitos stebėseną;

Apskaita ir kontrolė

19. mano, jog svarbu, kad šiame pasiūlyme išlaikomas patikimas Sprendime dėl pastangų pasidalijimo nustatytas ataskaitų teikimo ir atitikties ciklas. Valstybės narės paliekamas įpareigojimas 2021–2030 m. laikotarpiu laikytis metinių išmetimo ribų ir linijinės trajektorijos, tačiau faktinė atitikties patikra bus rengiama kas penkerius metus;

20. pabrėžia, jog siekiant užtikrinti, kad atitikties patikra būtų atliekama remiantis tiksliais duomenimis, Komisija turi nuolat ir sistemingai tikrinti ir vertinti valstybių narių teikiamus šiltnamio efektą sukeliančių dujų inventorių, prireikus, padedant nepriklausomiems ekspertams;

21. mano, kad Europos aplinkos agentūra ir toliau turi koordinuoti pateiktos informacijos skaidrumo, tikslumo, nuoseklumo, palyginamumo ir išsamumo kontrolę. Ypač svarbu, kad apskaitos ir ataskaitų teikimo srityse būtų stiprinamos vietos ir regionų valdžios institucijos tokiu būdu geriau nei iki šiol atsižvelgiant į vietos ir teritorinius ypatumus;

22. mano, jog svarbu, kad nacionalinėms, regionų ir vietos valdžios institucijoms, įmonėms, MVĮ ir labai mažoms įmonėms šiuo pasiūlymu nebūtų nustatytos tiesioginio ataskaitų teikimo prievolės ir sukurta administracinė našta;

LULUCF srities duomenų kokybė

23. atkreipia dėmesį į tai, kad dėl žemės naudojimo įvairovės ir kintamumo Europoje ji savaime yra traktuojama skirtingai ir nevieningai, o tam reikia ryžtingai ir koordinuotai derinti ir standartizuoti valstybių narių duomenų kokybę atsižvelgiant ne tik į konkrečios šalies, bet ir regionų bei vietos aplinkybes ir sąlygas bei dinamiką; tokiomis aplinkybėmis siūlo pasinaudoti patirtimi, įgyta naudojant tokias priemones kaip išmetamo teršalų kiekio apskaitos (inventoriaus) sudarymo metodika pagal Merų pakto iniciatyvą, ir ją susieti su dedamomis pastangomis sukurti lanksčius, paprastus naudoti ir patikimus rodiklius, skirtus vietos ir regionų lygmens išmetamųjų teršalų kiekiui matuoti, įgyvendinant Pasaulinį merų paką;

24. reiškia susirūpinimą, kad Kioto protokolo galiojimas baigsis 2020 m. pabaigoje. Todėl LULUCF sektoriaus valdymą toliau reikia plėtoti ES viduje. Šiuo metu jis valdomas LULUCF sprendimu (529/2013/ES). Šis sprendimas jau yra įgyvendinamas ir juo iki 2020 m. sukuriamos geresnės apskaitos sistemos. Nesant ši įgyvendinimą palaikančios ir taikytinos taisyklės laikotarpiu po 2020 m. nustatančios teisinės sistemos, LULUCF sektorius į bendrą sistemą ES gali būti įtrauktas nevienodai. Valstybių narių ataskaitų teikimo ir apskaitos taisyklių skirtumai neigiamai veiktų optimalų bendrosios rinkos veikimą;

Vietos ir regionų valdžios institucijų svarba LULUCF inventoriams

25. pripažįsta, kad LULUCF inventoriui taikomos apskaitos taisyklės pagal 2006 m. Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos (TKKK) procedūrą neatitinka naujausių metodų. ES turėtų iš esmės išplėtoti inventORIZACIJOS procedūrą siekiant pagerinti jos tikslumą ir spartumą, tačiau kartu išsaugant sistemos paprastumą ir skaidrumą. Šiuo požiūriu perduodant LULUCF apskaitai reikalingą informaciją tiek *ex post* vertinimui, tiek ir rengiant prognozes, miestams ir regionams teks svarbus, gal net ir lemiamas vaidmuo;

26. pabrėžia, kad procedūroje taikomos paramos struktūros, turinčios paspartinti laipsniškus patobulinimus, rodo daug žadančią raidą. RK galėtų prisidėti kuriant palankią aplinką, kad laikantis pagrindinių TKKK procedūros principų, pavyzdžiui, nuoseklumo, palyginamumo, išsamumo, tikslumo ir skaidrumo, galėtų stiprinti miestų ir regionų gebėjimą rinkti, analizuoti ir jungti su LULUCF susijusius duomenis;

27. mano, kad Europos Komisija kartu su RK turėtų parengti gaires, procedūriniu aspektu padėsiančias vietas ir regionų valdžios institucijoms rinkti duomenis, taip pat metodinius standartus vietinei informacijai įtraukti ir į ją atsižvelgti; tačiau negalima pamiršti derinti tikslumą ir ekonominį veiksmingumą ir riboti administracinę naštą. Didesnį tikslumą iš tikrųjų galima pasiekti tik dalyvaujant vietas ir regionų ekspertams;

Įvairių suinteresuotųjų subjektų įtraukimas

28. pažymi, kad metodas įtraukiant įvairius suinteresuotuosius subjektus ne tik yra tinkamas siekiant susitarti klimato kaitos ir LULUCF formavimo klausimais, bet ir padeda didinti skaidrumą ir stiprinti įpareigojimus teikti ataskaitas bei gerinti socialinio ir ekonominio poveikio vietas ir regionų lygmeniu vertinimą, lengviau rasti optimalius sprendimus ir taikant tarpdalykinį požiūrį susidoroti su didėjančiu sudėtingumu;

29. mano, kad LULUCF įtraukiant į klimato politikos sistemą pirmiausia reikia atsižvelgti į žemės ūkio ir miškininkystės sektorius, taip pat į būsto, atliekų tvarkymo ir smulkiosios pramonės sektorių indėlį tiek pradedant taikyti geriausią praktiką siekiant nustatyti skaidrumo taisykles, tiek ir užtikrinant kontrolės mechanizmų veiksmingumą. Lemiamos reikšmės turi greita ir konkreti atskirų sričių grįžtamoji informacija tiek vykstant konsultacijoms dėl reglamento, tiek ir įgyvendinimo metu;

Finansavimas

30. pabrėžia, kad finansavimo galimybės turi būti nuolat, ryžtingiau nei iki šiol ir decentralizuotai išplečiamos įtraukiant vietas ir regionų lygmenį, kad jos taptų patraukliu papildu privačiam finansavimui ir kredito įstaigoms. Be nacionalinių ir Europos finansinių išteklių, teikiamų valstybės pagalbos ir bendro finansavimo forma, būtų galima papildomai apsvarstyti galimybę – ekologiškoms iniciatyvoms įgyvendinti – pagerinti vietas ir regionų valdžios institucijų kreditingumą ir jų pajėgumus teikti paskolas. Tai būtų galima pasiekti teisės aktų pakeitimais arba susivienijant miestams, kurie nėra pakankamai dideli, kad, pavyzdžiui, galėtų pirkti obligacijas.

2017 m. kovo 23 d., Briuselis

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Markku MARKKULA
